

LANDBRUKSKONTORET
FOR RINGERIKE OG HOLE

MILJØKRAV

Praktisk eksempel

Eksempelgård

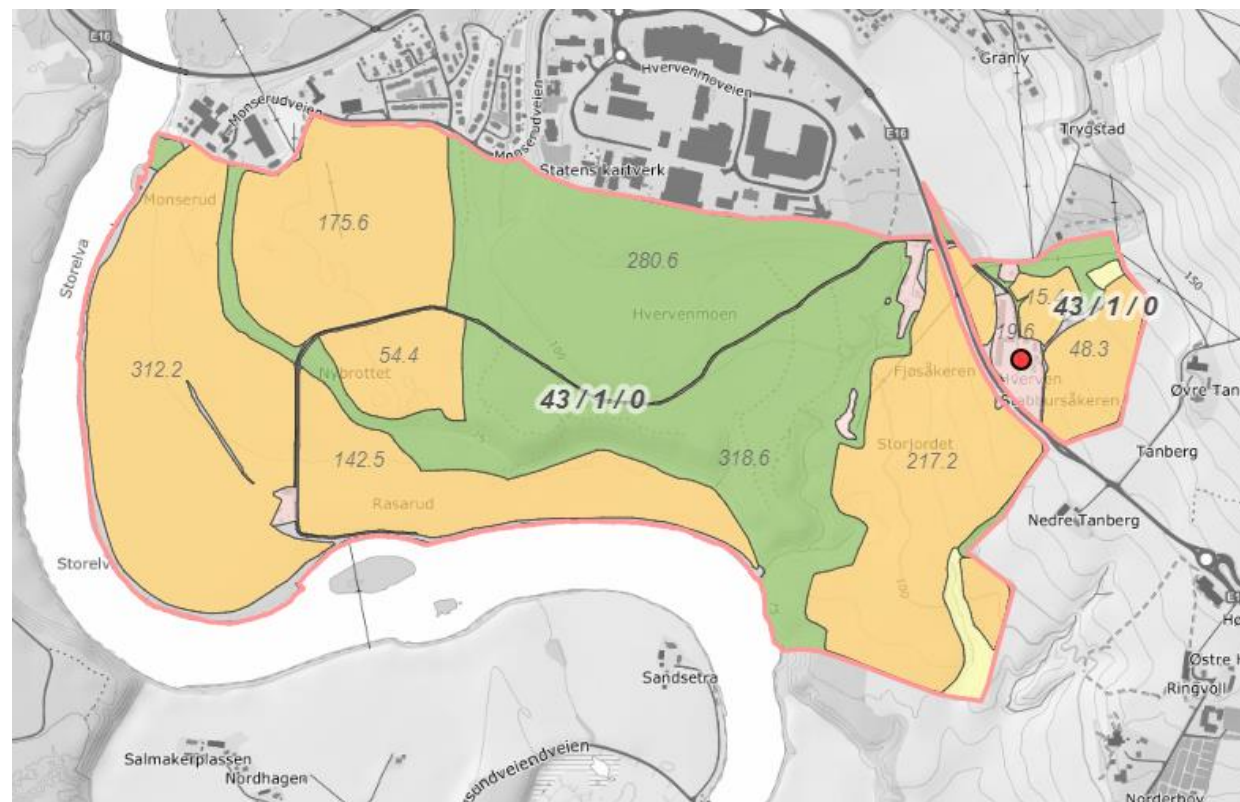
Gårdskart

Fullldyrka jord: 989 dekar

Kornproduksjon

Kart over regionale miljøkrav

Miljøkravsone 2 – alle krav

Krav 1

Det skal ikke jordarbeides nærmere enn 2 meter fra nedløpskummer for overflatevann og grøfteutløp

Gjelder fra 1. januar 2025

Eksempelgård – Krav 1

Krav 1

Det skal ikke jordarbeides nærmere enn 2 meter fra nedløpskummer for overflatevann og grøfteutløp

-Gjelder hele året

● Nedløpskum

Krav 2 Gjelder fra 1. januar 2025

Erosjonsutsatte dråg skal ikke jordarbeides om høsten.

Ved jordarbeiding på arealer med overflateavrenning til dråget, skal drågene ha minst 6 meter permanent grasdekke.

Kun miljøkravsone 1:

Ved lett høstharving er det tilstrekkelig med minst 6 meter stubb i dråget.

Eksempelgård – Krav 2 Erosjonsutsatte dråg

Krav 2

Erosjonsutsatte dråg skal ikke jordarbeides om høsten.

Ved jordarbeiding på arealer med overflateavrenning til dråget, skal drågene ha minst 6 meter permanent grasdekke.

NB: [Drågerosjonkartet](#) er ingen fasit, men indikerer hvor det *kan* være dråg med erosjon.

Eksempelgård – Krav 2 Erosjonsutsatte dråg

 Jordarbeidet areal

Erosjonsutsatte dråg skal ikke jordarbeides om høsten.

Ved jordarbeiding på arealer med overflateavrenning til dråget, skal drågene ha minst 6 meter permanent grasdekke.

Foto: Torsten Starkloff

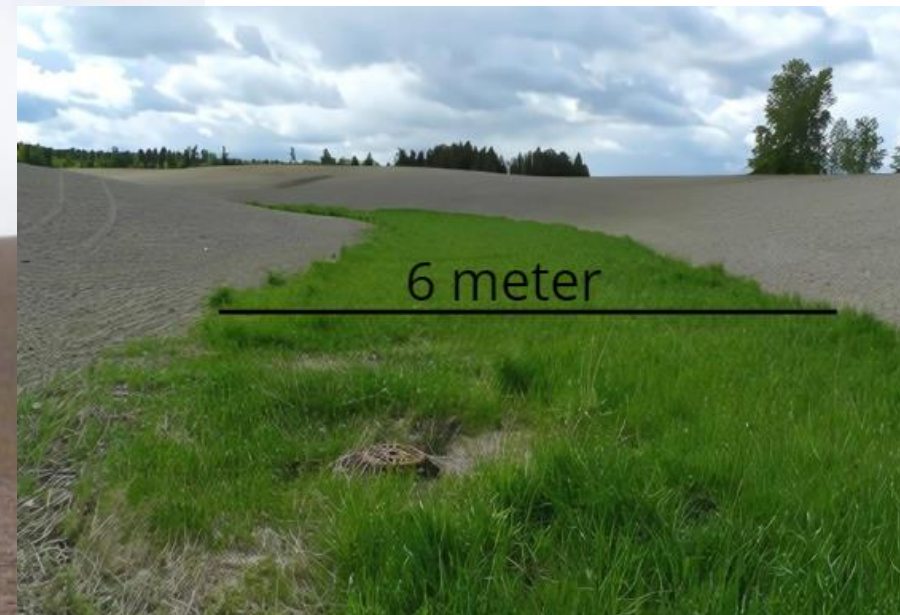

Foto: A.-G. B. Blankenberg, NIBIO

Kun miljøkravsone 1:
Ved lett høstharving er det tilstrekkelig med minst 6 meter stubb i dråget.

Krav 3 – Gjelder fra 1. oktober 2025

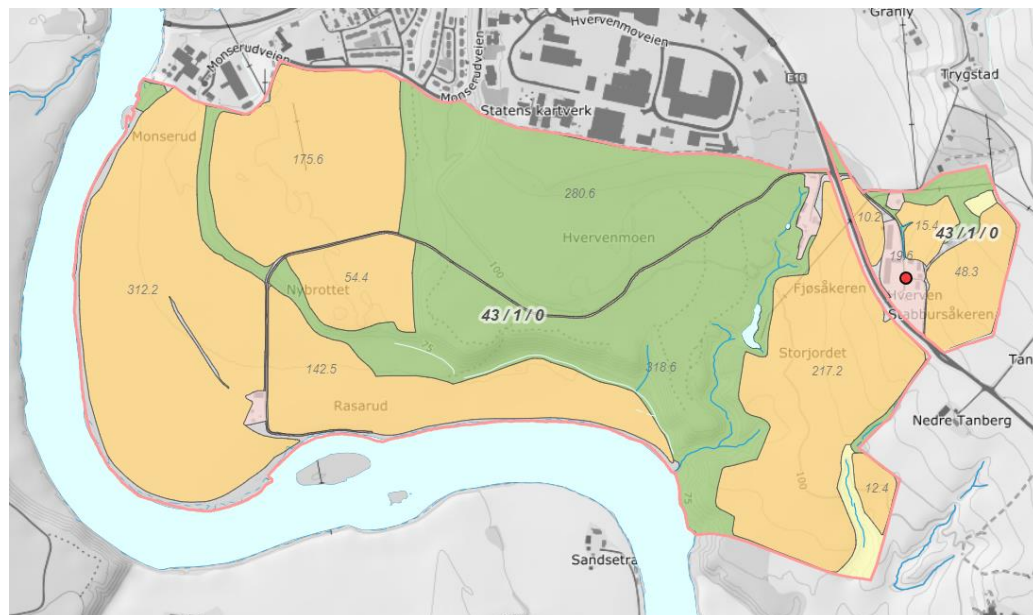
Det skal være buffersone langs alle vassdrag som mottar avrenning fra fulldyrka jord

Buffersone: Varig vegetasjon langs vassdrag (eng i omløp, busker eller trær), med minst 6 meters bredde, *ELLER* areal i stubb med minst 20 meters bredde (i tidsrommet etter innhøsting til våronn året etter)

Bufferzonen kommer i tillegg til kravet om 2 meter vegetasjonssone i forskrift om produksjonstilskudd (gjelder vassdrag med årssikker vannføring)

Eksempelgård – Krav 3 Buffersoner

Kartutsnitt fra Gårdskart med kartlaget «vann» fra venstremenyen

Tabell fra [veilederen](#) til forskriften:

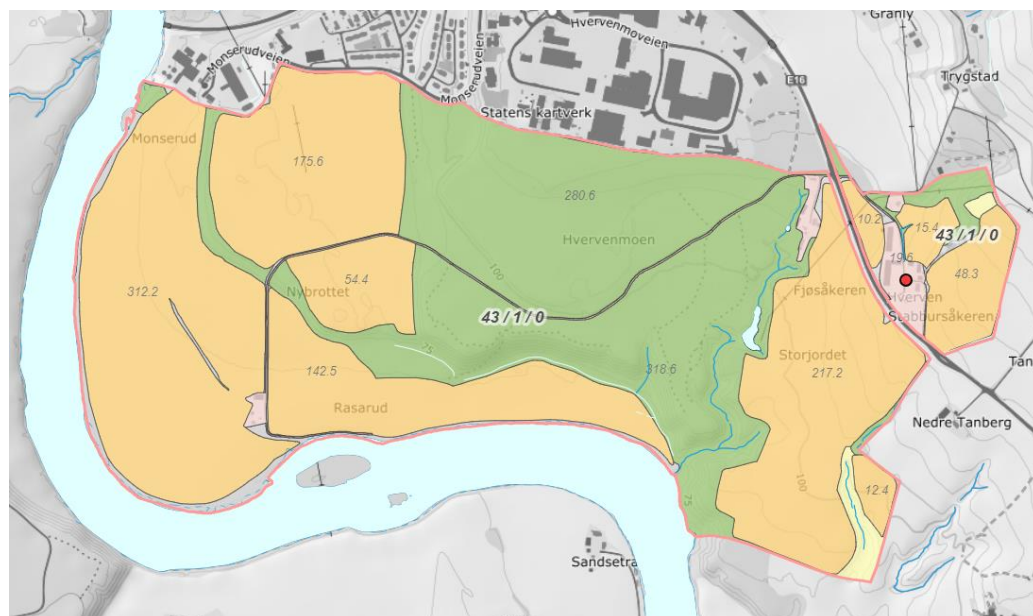
Tabellen under viser hvor bred buffersonen din må være, basert på type buffersone og vassdrag.

Eksisterende kantsone	Vassdrag med årssikker vannføring		Vassdrag uten årssikker vannføring	
	Stubb	Varig vegetasjon	Stubb	Varig vegetasjon
8 meter eller bredere	0 meter	0 meter	0 meter	0 meter
7 meter	15 meter	1 meter	13 meter	0 meter
6 meter	16 meter	2 meter	14 meter	0 meter
5 meter	17 meter	3 meter	15 meter	1 meter
4 meter	18 meter	4 meter	16 meter	2 meter
3 meter	19 meter	5 meter	17 meter	3 meter
2 meter	20 meter	6 meter	18 meter	4 meter
1 meter	*	*	19 meter	5 meter
0 meter	*	*	20 meter	6 meter

*Kravet til 2 meter vegetasjonssone i forskrift om produksjonstilskudd gjelder langs vassdrag med årssikker vannføring.

Eksempelgård – Krav 3 Buffersoner

Tabell fra [veilederen](#) til forskriften:

Tabellen under viser hvor bred buffersonen din må være, basert på type buffersone og vassdrag

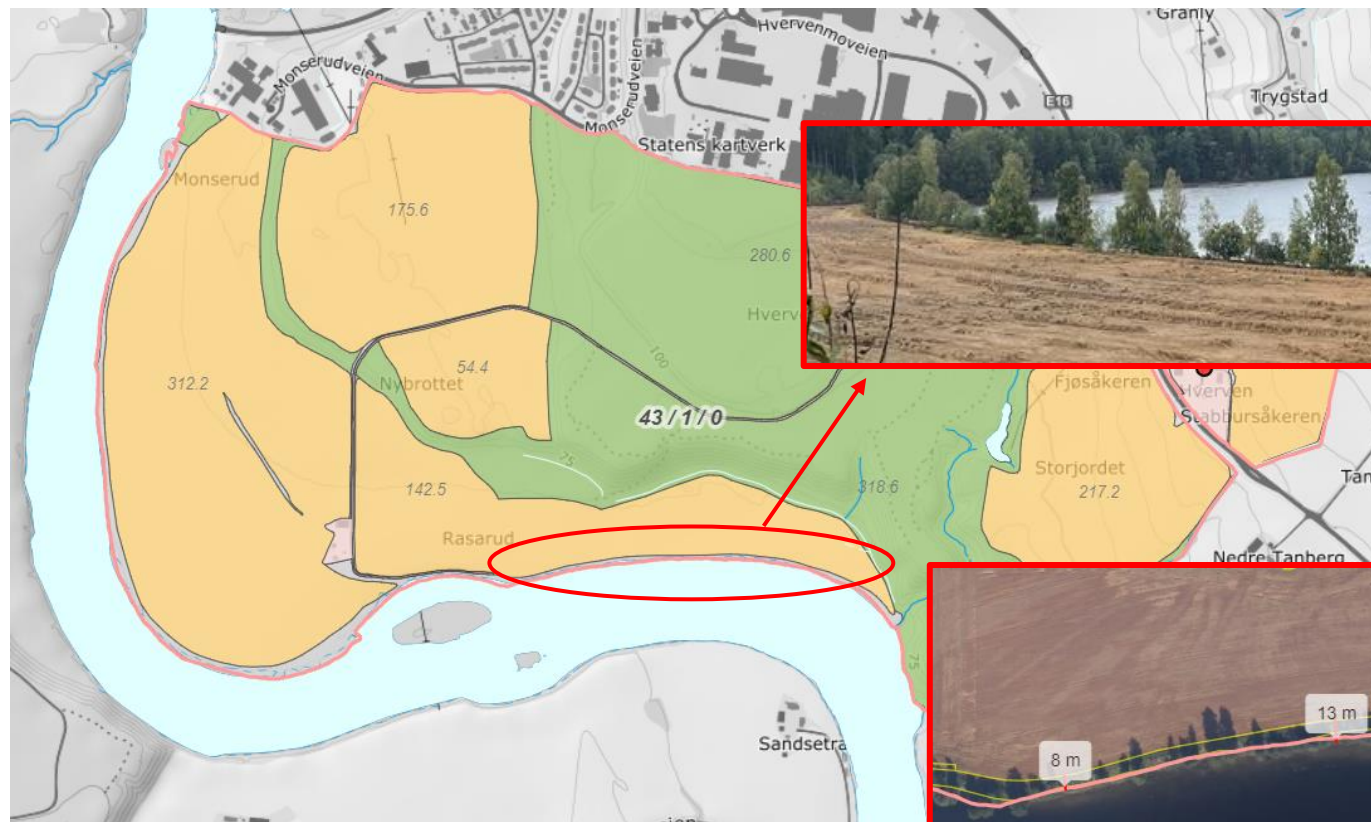
Eksisterende kantsone	Vassdrag med årssikker vannføring		Vassdrag uten årssikker vannføring	
	Stubb	Varig vegetasjon	Stubb	Varig vegetasjon
8 meter eller bredere	0 meter	0 meter	0 meter	0 meter
7 meter	15 meter	1 meter	13 meter	0 meter
6 meter	16 meter	2 meter	14 meter	0 meter
5 meter	17 meter	3 meter	15 meter	1 meter
4 meter	18 meter	4 meter	16 meter	2 meter
3 meter	19 meter	5 meter	17 meter	3 meter
2 meter	20 meter	6 meter	18 meter	4 meter
1 meter	*	*	19 meter	5 meter
0 meter	*	*	20 meter	6 meter

*Kravet til 2 meter vegetasjonssone i forskrift om produksjonstilskudd gjelder langs vassdrag med årssikker vannføring.

Det er den eksisterende kantsonen som avgjør hva slags tiltak som må gjøres for å oppfylle krav 3. Bruk tabellen aktivt!

Eksempelgård – Krav 3 Buffersoner

Årssikker vannføring

Eksisterende varig vegetasjon mot elva

Flyfoto fra 13.08.2022

Eksempelgård – Krav 3 Buffersoner

Tabellen under viser hvor bred buffersonen din må være, basert på type buffersone og vassdrag.

Eksisterende kantsone	Vassdrag med årssikker vannføring		Vassdrag uten årssikker vannføring	
	Stubb	Varig vegetasjon	Stubb	Varig vegetasjon
8 meter eller bredere	0 meter	0 meter	0 meter	0 meter
7 meter	15 meter	1 meter	13 meter	0 meter
6 meter	16 meter	2 meter	14 meter	0 meter
5 meter	17 meter	3 meter	15 meter	1 meter
4 meter	18 meter	4 meter	16 meter	2 meter
3 meter	19 meter	5 meter	17 meter	
2 meter	20 meter	6 meter	18 meter	
1 meter	*	*	19 meter	
0 meter	*	*	20 meter	

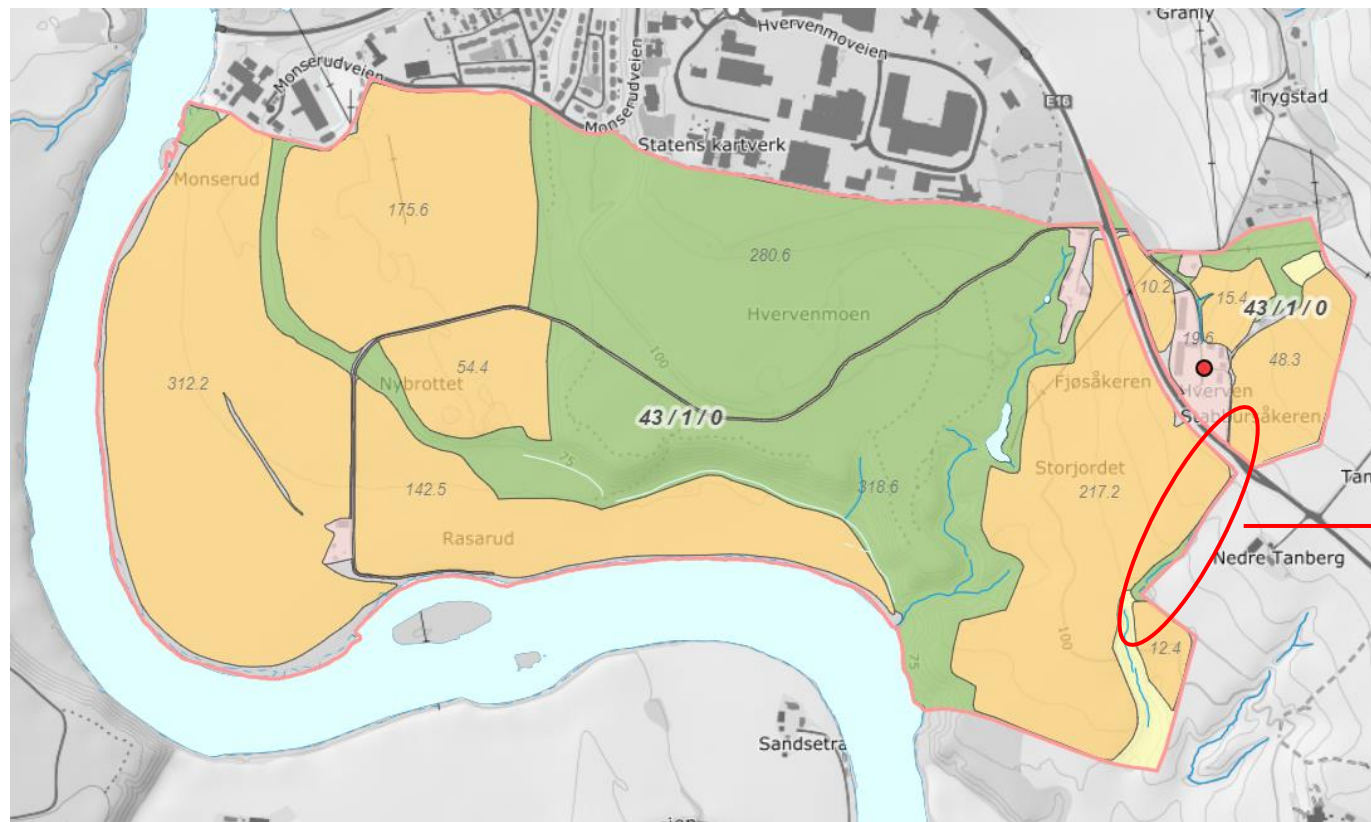
*Kravet til 2 meter vegetasjonssone i forskrift om produksjonstilskudd i vassdrag med årssikker vannføring.

Her er krav 3 oppfylt uten å gjøre tiltak

Eksempelgård – Krav 3 Buffersoner

La oss anta at denne bekken
her er **uten årssikker
vannføring**

Eksempelgård – Krav 3 Buffersoner

Uten årssikker vannføring

Tabellen under viser hvor bred buffersonen din må være, basert på type buffersone og vassdrag.

Eksisterende kantsone	Vassdrag med årssikker vannføring		Vassdrag uten årssikker vannføring	
	Stubb	Varig vegetasjon	Stubb	Varig vegetasjon
8 meter eller bredere	0 meter	0 meter	0 meter	0 meter
7 meter	15 meter	1 meter	13 meter	0 meter
6 meter	16 meter	2 meter	14 meter	0 meter
5 meter	17 meter	3 meter	15 meter	1 meter
4 meter	18 meter	4 meter	16 meter	2 meter
3 meter	19 meter	5 meter	17 meter	3 meter
2 meter	20 meter	6 meter	18 meter	4 meter
1 meter	*	*	19 meter	5 meter
0 meter	*	*	20 meter	6 meter

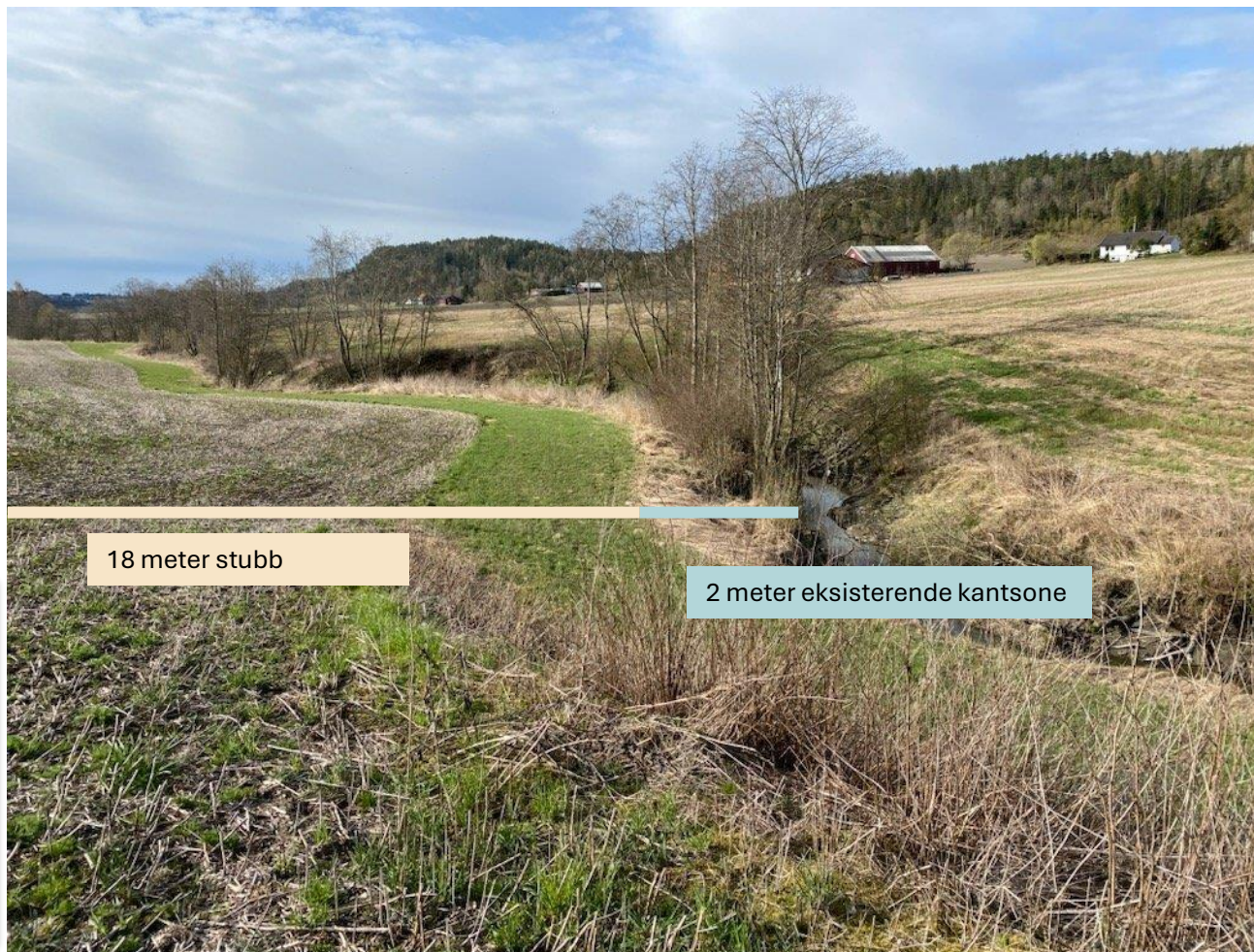
*Kravet til 2 meter vegetasjonssone i forskrift om produksjonstilskudd gjelder langs vassdrag med årssikker vannføring.

Eksempelgård – Krav 3 Buffersoner

Uten årssikker vannføring

Eksisterende kantsone
2 meter

Eksisterende kantsone	Vassdrag med årssikker vannføring		Vassdrag uten årssikker vannføring	
	Stubb	Varig vegetasjon	Stubb	Varig vegetasjon
8 meter eller bredere	0 meter	0 meter	0 meter	0 meter
7 meter	15 meter	1 meter	13 meter	0 meter
6 meter	16 meter	2 meter	14 meter	0 meter
5 meter	17 meter	3 meter	15 meter	1 meter
4 meter	18 meter	4 meter	16 meter	2 meter
3 meter	19 meter	5 meter	17 meter	3 meter
2 meter	20 meter	6 meter	18 meter	4 meter
1 meter	*	*	19 meter	5 meter
0 meter	*	*	20 meter	6 meter

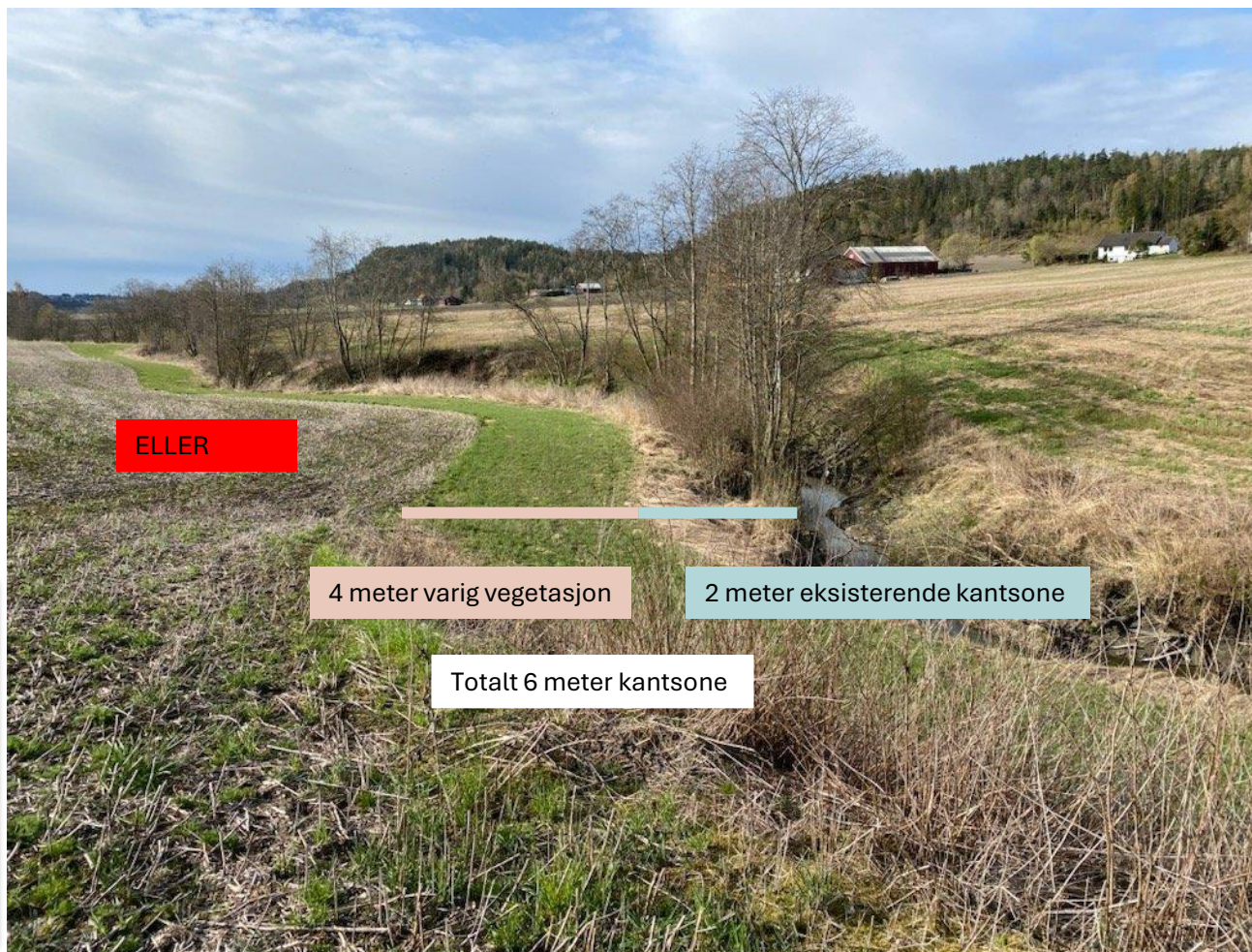
Illustrasjonsfoto

Eksempelgård – Krav 3 Buffersoner

Uten årssikker vannføring

Eksisterende kantsone
2 meter

Eksisterende kantsone	Vassdrag med årssikker vannføring		Vassdrag uten årssikker vannføring	
	Stubb	Varig vegetasjon	Stubb	Varig vegetasjon
8 meter eller bredere	0 meter	0 meter	0 meter	0 meter
7 meter	15 meter	1 meter	13 meter	0 meter
6 meter	16 meter	2 meter	14 meter	0 meter
5 meter	17 meter	3 meter	15 meter	1 meter
4 meter	18 meter	4 meter	16 meter	2 meter
3 meter	19 meter	5 meter	17 meter	3 meter
2 meter	20 meter	6 meter	18 meter	4 meter
1 meter	*	*	19 meter	5 meter
0 meter	*	*	20 meter	6 meter

Krav 3 Buffersoner - Produksjonstilskudd

Hva med produksjonstilskuddet?

Ved kornproduksjon:

- Det er tilstrekkelig å pusse ned arealet, men da tas det ut av produksjon og føres som «*areal i drift, ikke berettiget produksjonstilskudd*» i søknaden om produksjonstilskudd
- Kan selges og føres som eng, men ikke på rot. Kjøp og salg må dokumenteres og føres under grovførsalg i søknaden om produksjonstilskudd

I grovfôrproduksjon:

Skal høstes eller beites for å føres som eng i søknad om produksjonstilskudd

Grasdekt kantsone: Skal ikke fornyes oftere enn hvert 3. år. Grasdekke skal være flerårig, og ikke gjødsles eller sprøytes.

Krav 3 Buffersoner - RMP

Hva med regionalt miljøtilskudd (RMP)?

§ 23 Grasdekte kantsoner i åker

Fra veilederen:

Vilkår:

- Grasdekket skal være flerårig
- Arealet skal ligge under marin grense
- Sonen det gis tilskudd for skal som minimum være der hvor helningsforholdene tilsier at det er økt risiko for at avrenning fra åkeren når ut i vassdraget
- **Sonen skal ha en bredde på minimum åtte meter målt fra vassdragets normalvannstand, der minst seks meter ligger på fulldyrka areal**
- Avstanden fra vassdragets normalvannstand til der hvor kantsonen starter skal ikke være mer enn **8 meter**
- Vekstene skal være godt etablert om høsten i søknadsåret
- Arealene skal ikke gjødsles eller sprøytes i søknadsåret
- Arealene skal slås, beites eller pusses i søknadsåret
- Jordarbeiding og såing skal ved behov skje mellom 1. mars og 1. juli.

Vassdrag: Åpen grøft, bekk/elv, innsjø og sjø, alt åpent vann med og uten årssikker vannføring.

Tiltaksklasser:

- korn/oljevekster/belgvekster/ fôrmais
- potet/grønnsaker

Tilskuddet utmåles per meter.

Grasdekt kantsone: Skal ikke fornyes oftere enn hvert 3. år. Grasdekke skal være flerårig, og ikke gjødsles eller sprøytes.

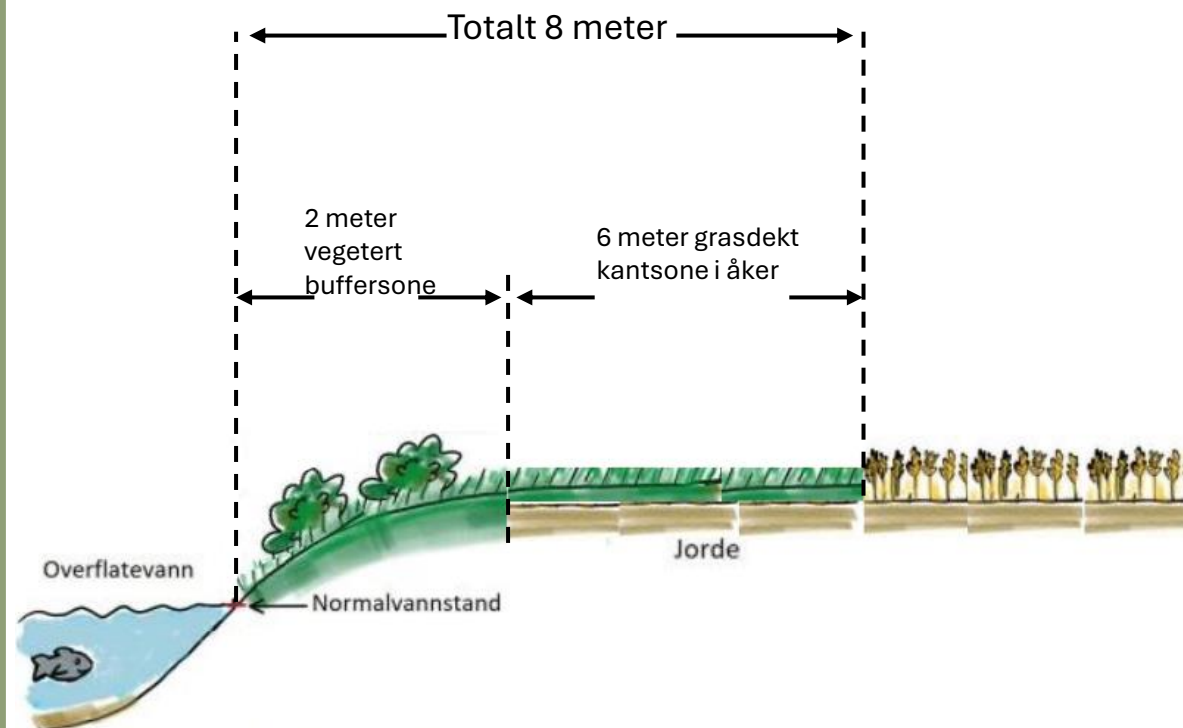

Krav 3 Buffersoner – RMP Eksempel 1

Hva med regionalt miljøtilskudd (RMP)?

§ 23 Grasdekte kantsoner i åker

- Sonen må ha en bredde på minimum 8 meter (målt fra vassdragets normalvannstand), der minst 6 meter ligger på fulldyrka areal
- Avstanden fra vassdragets normalvannstand til der hvor kantsonen starter skal ikke være mer enn 8 meter
- Flere vilkår – se [veilederen](#)

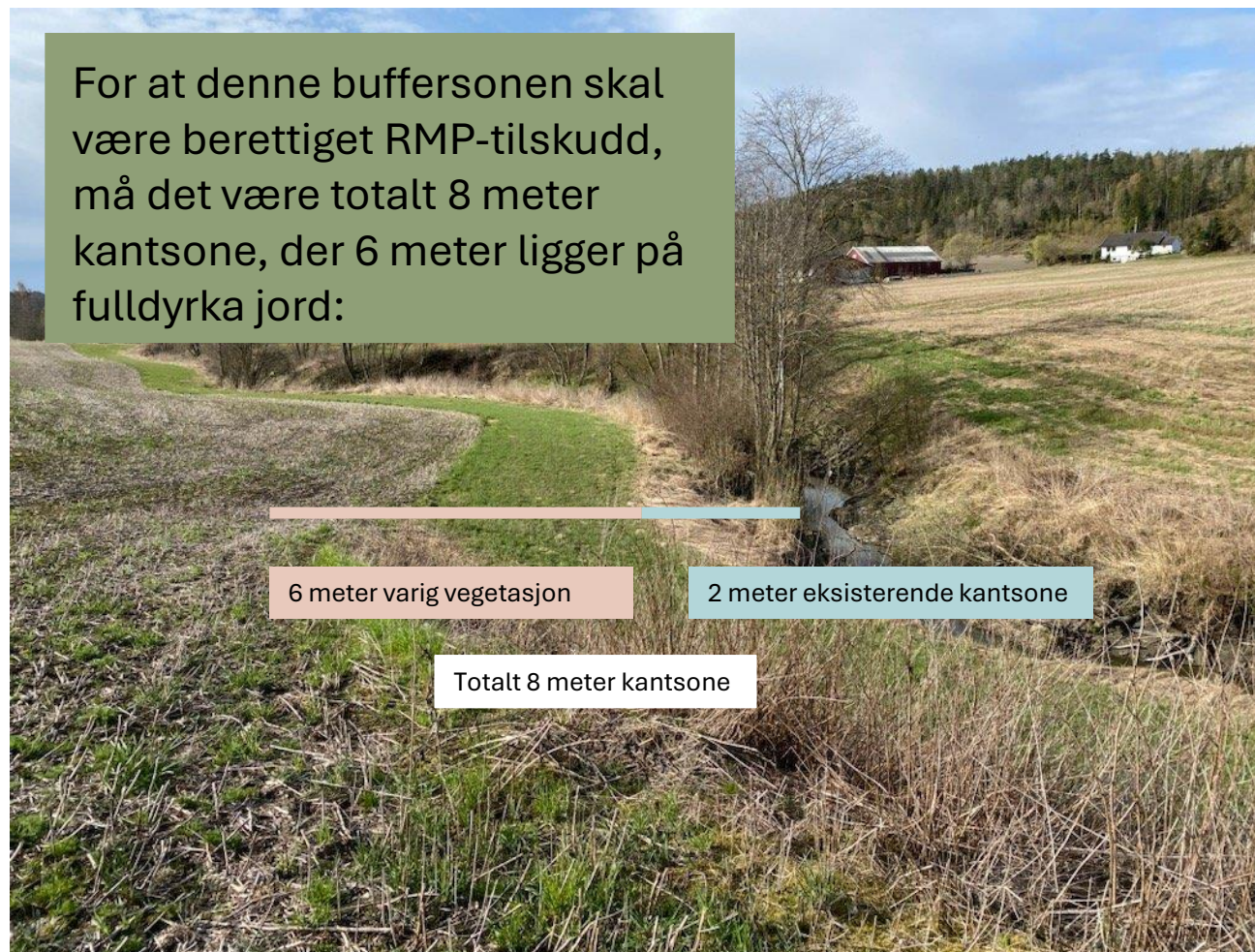
Eksempelgård – Krav 3 Buffersoner

Uten årssikker vannføring

Eksisterende kantsone
2 meter

For at denne buffersonen skal være berettiget RMP-tilskudd, må det være totalt 8 meter kantsone, der 6 meter ligger på fulldyrka jord:

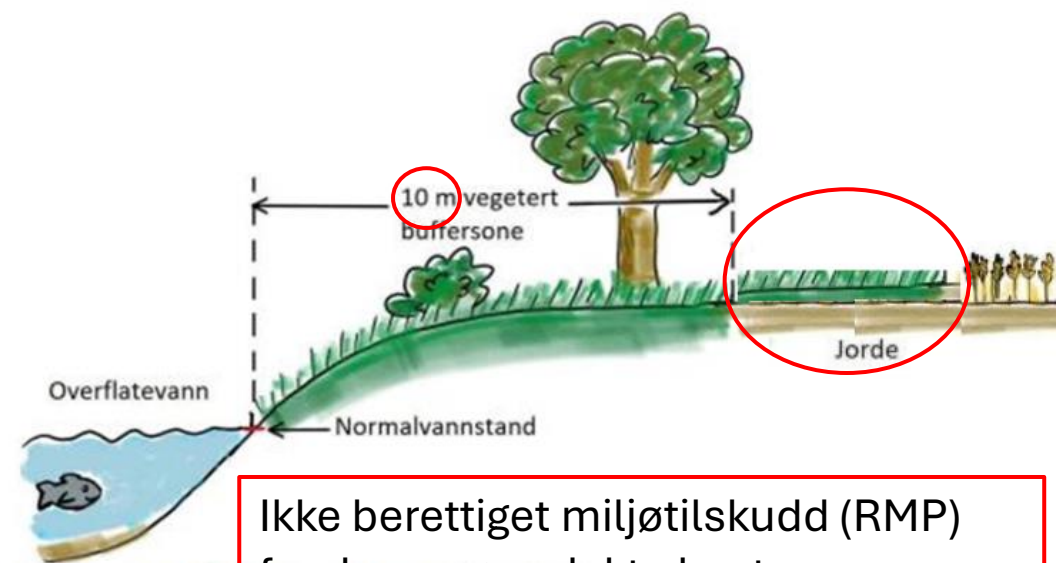

Krav 3 Buffersoner – RMP Eksempel 2

Hva med regionalt miljøtilskudd (RMP)?

§ 23 Grasdekte kantsoner i åker

- Sonen må ha en bredde på minimum 8 meter (målt fra vassdragets normalvannstand), der minst 6 meter ligger på fulldyrka areal
- Avstanden fra vassdragets normalvannstand til der hvor kantsonen starter skal ikke være mer enn 8 meter
- Flere vilkår – se [veilederen](#)

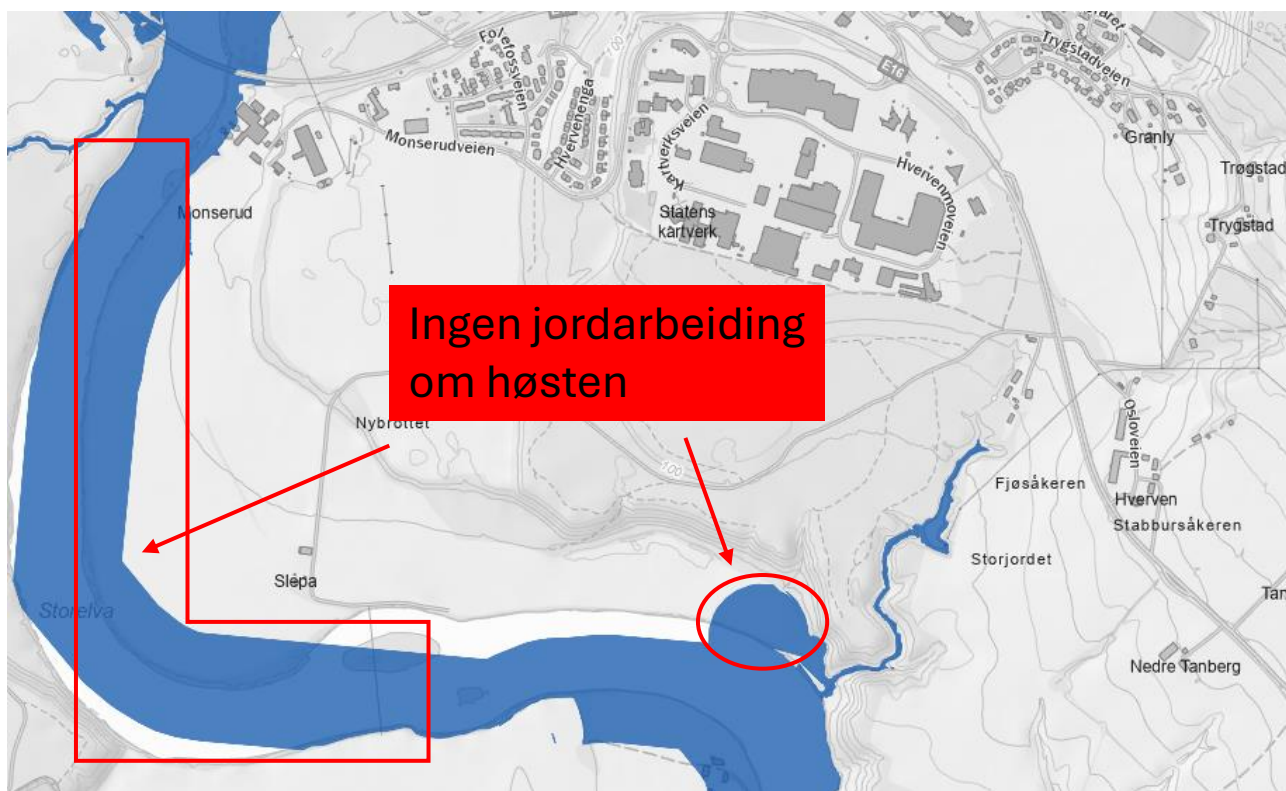
Krav 4 – Gjelder fra 1. januar 2025

Flomutsatte arealer skal ikke jordarbeides om høsten.

På flomutsatte arealer der flom medfører erosjon skal det være 6 meter varig vegetasjon i tillegg til 2 meter vegetasjonssone

Eksempelgård – Krav 4 Flomutsatte arealer

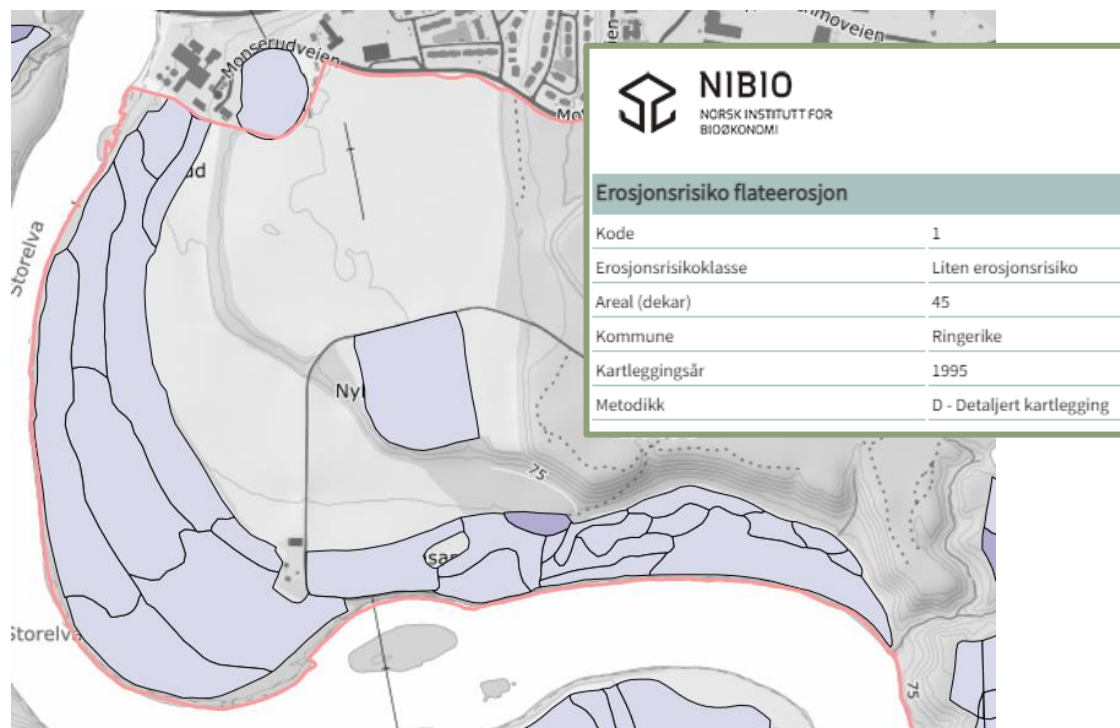

Statsforvalteren har laget et kartlag som viser flomutsatte arealer.

Kartlaget skal brukes veiledende, i kombinasjon med egen erfaring og lokalkunnskap.

Eksempelgård – Krav 4 Flomutsatte arealer

Krav 4

Flomutsatte arealer skal ikke jordarbeides om høsten.

På flomutsatte arealer der flom medfører erosjon skal det være 6 meter varig vegetasjon i tillegg til 2 meter vegetasjonssone

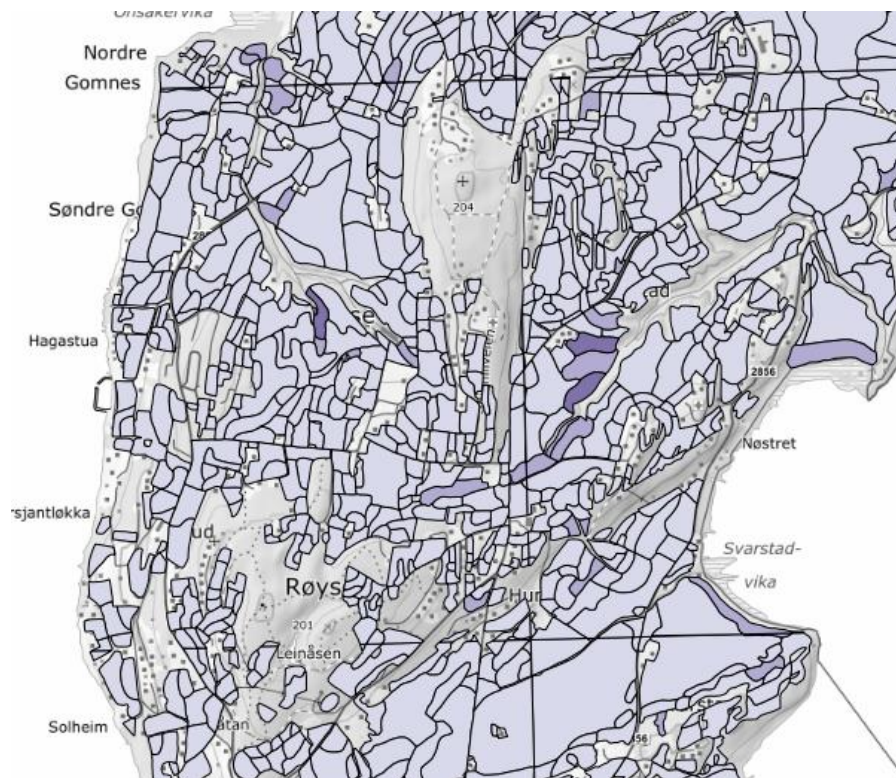

Krav 5 – fra 1. juli 2024

Fulldyrka mark med stor eller svært stor erosjonsrisiko (erosjonsrisikoklasse 3 eller 4) skal ikke jordarbeides om høsten.

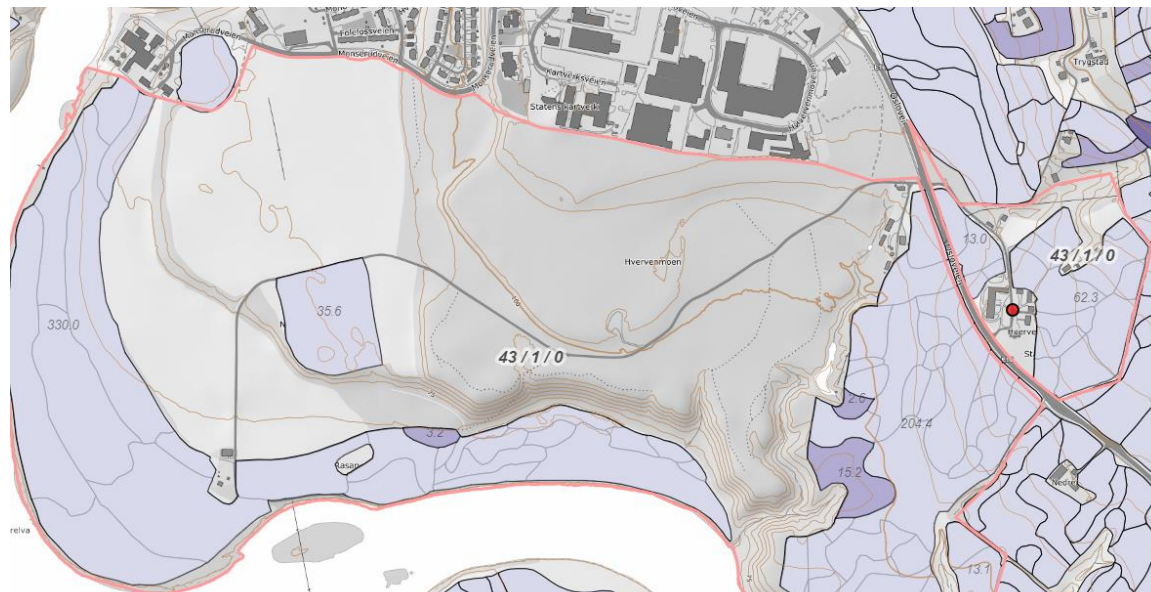
Lett høstharving til høstkorn eller høstoljevekster tillates likevel på arealer som ikke er omfattet av krav 2, 3, og 4.

For å sikre god etablering av høstvekster etter lett høstharving, må de sås innen 20. september.

Eksempelgård – Krav 5 Erosjonsrisiko

Liten erosjonsrisiko	Middels erosjonsrisiko	Stor erosjonsrisiko	Svært stor erosjonsrisiko
	659,0	21,0	0,0
	659,0	21,0	0,0

Erosjonsrisikoklasse 3 og 4

Krav 6 – Kun i miljøkravsone 2 fra 1. juli 2024

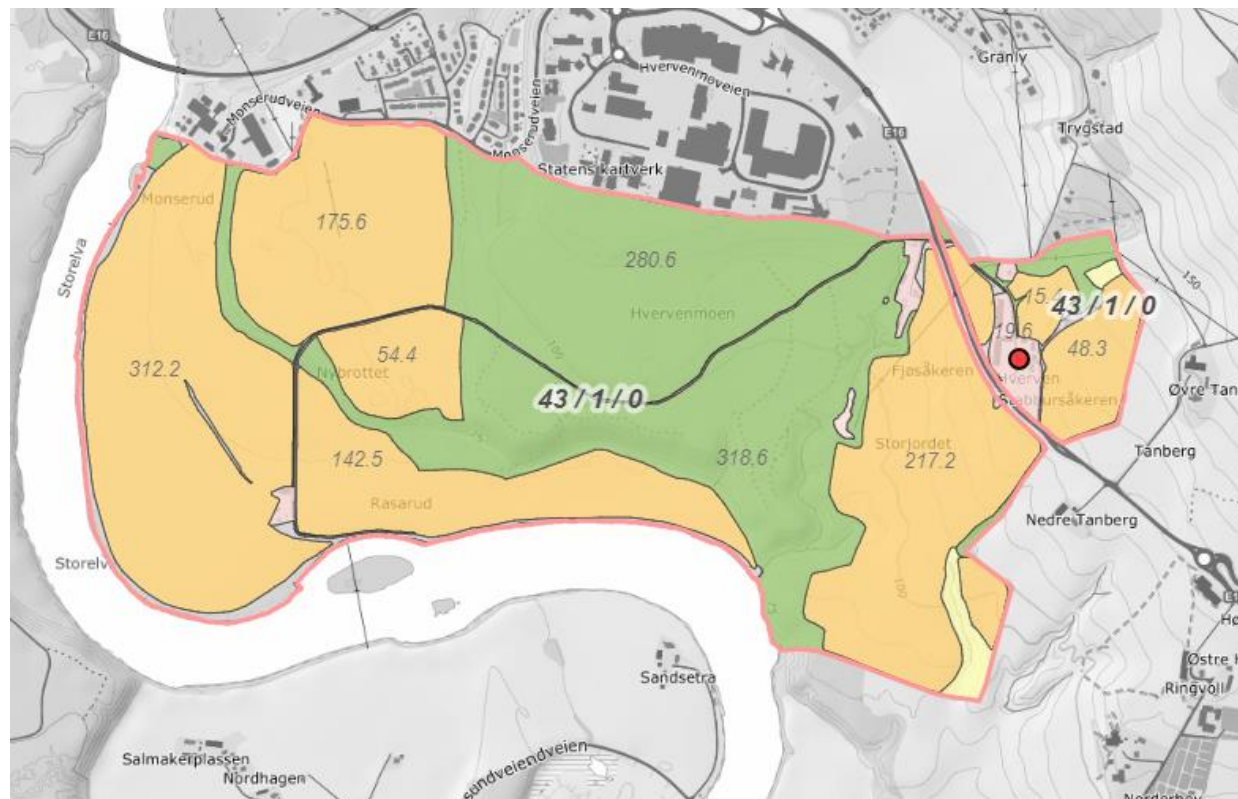
Minst 60% av foretakets fulldyrkede areal skal overvintre med plantedekke tilsvarende stubb, gras, direktesådd fangvekst eller direktesådd høstkorn.

Lett høstharving tillates likevel til høstkorn eller høstoljevekster. For å sikre god etablering av høstvekster etter lett høstharving, må de sås senest 20. september.

Arealer som båndlegges av krav 2, 3, 4 og 5 inngår i 60% av foretakets fulldyrkede areal.

Eksempelgård – Krav 6 «40/60-regelen»

Gårdskart

Fulldyrka jord: 989 dekar totalt

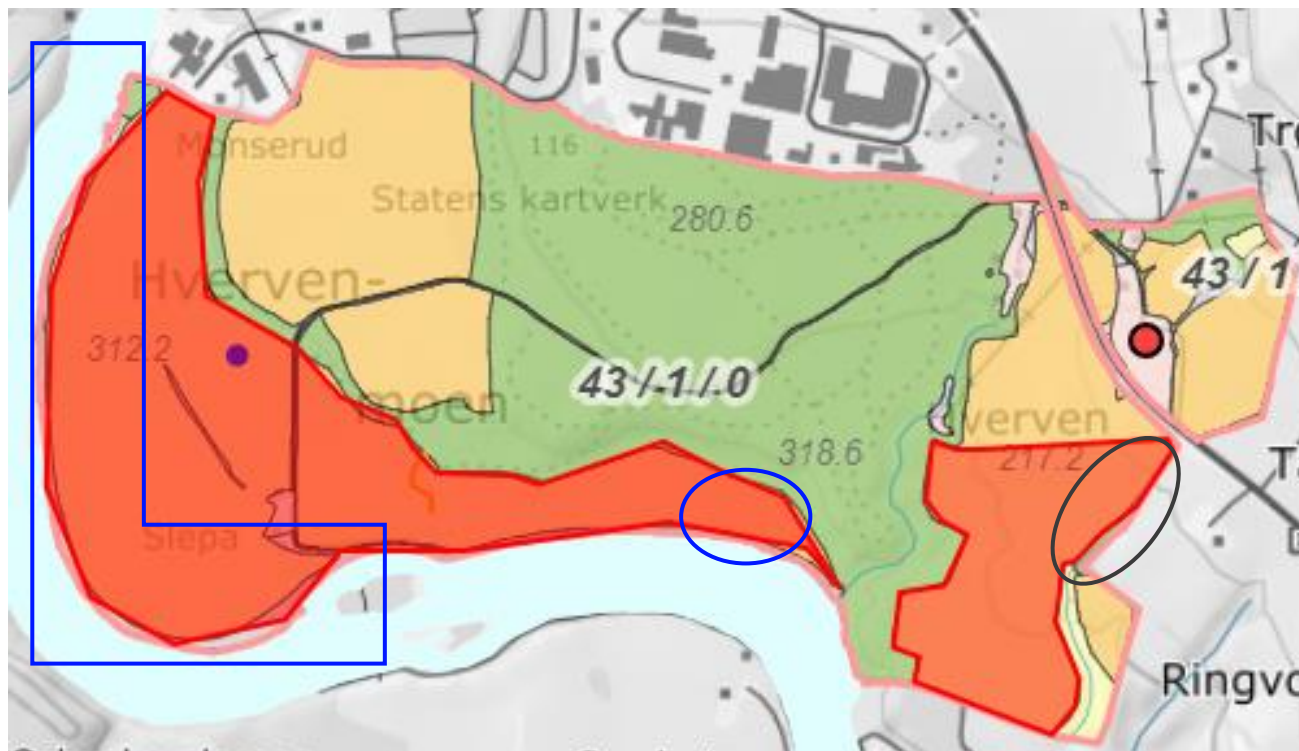
60 % av 989:

$$989 * 0,6 = 593,4 \approx 593$$

Minst 593 dekar fulldyrka jord skal overvintre med plantedekke

Eksempelgård – Krav 6 «40/60-regelen»

Gårdskart

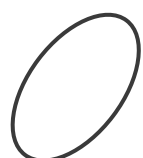
Fulldyrka jord: 989 dekar totalt

60 % av 989:

$$989 * 0,6 = 593,4 \approx 593$$

Minst 593 dekar fulldyrka jord skal overvintre med plantedekke

312 + 143 + 140 = 595 dekar som ikke skal jordarbeides

- Nedløpskum (krav 1)
- Flomutsatt areal (krav 4)
- Ikke-jordarbeidet areal
-
 Erosjonsutsatt dråg (krav 2)
-
 Buffersone – stubb (krav 3)